

Maximalismul, ca mod de slujire a profesiei

Istoria – veche, medie și contemporană – confirmă cu documente că adesea reprezentanții speciei umane se contopesc într-atît cu ocupația, pe-al cărui altar și-au consumat ineputabilele forțe creatoare, imaginația și anii hărăziți de destin, încît e greu să-i separi, să-i identifiți. E și cazul consacratului vinificator al Republicii Moldova Gheorghe Cozub, care prin dragostea față de ocupația milenară a poporului din care își trage rădăcinile și prin agerimea clocotitoare a minții sale neobosite a ajuns să fie respectat și onorat ca un magistrul al vinificației nu doar aici, la noi, ci și în cele mai vestite țări producătoare de elixiruri ale vieții, cum sînt Franța, Spania, Italia, ca să nu mai enumerăm și altele, situate pe diverse continente. Anume din aceste considerente, atunci cînd rostești numele lui Cozub, în minte acesta se asociază cu un vin dumnezeiesc dătător de viață lungă, ambele noțiuni tinzînd să fie sinonime. Și poate e o omisiune, lesne reparabilă de fapt, că pînă în prezent nu avem o marcă de vin ce i-ar purta numele.

Dar asta e o altă latură în existența unui om deosebit, cum e specialistul de care vorbim în această însăilare de cuvinte. Acum, că e pe cale să rotunjească frumoasa vîrstă de șapte decenii, este interesant să te cufunzi în neasemuitele momente pe care le-a trăit de-a lungul unor ani, deloc simpli, dar încărcăți de sens și de neprevăzut. De exemplu, mai puțini sînt cei care știu că după ce a absolvit școala medie incompletă, elevul Gheorghe Cozub țintea să devină pedagog, urmînd să depună

documentele la Școala pedagogică din Bălți. Se prea poate că devenea un pedagog de valoare, avînd în vedere maximalismul cu care este dotat. Dar, în acest caz vinificația din Moldova ar fi avut de pierdut incomensurabil de mult. Noroc de frații lui mai mari, care, fiind pedagogi au avut tactul și răbdarea să-l convingă că mai există și alte profesii demne de respect, una dintre acestea fiind viticultura și vinificația. Astfel, nimerind incidental la Școala de viticultură și vinificație din Chișinău, elevul Gheorghe Cozub se cufundă cu pasiune în studierea acestui domeniu de activitate, pătrunzîndu-i de-a lungul anilor tainele posibile și chiar cele imposibile. Maximalist în esență, era normal să se întîmple anume așa.

Se zice, și nu fără temei, că omul Sîn fond se formează și se maturizează în virtutea diverselor concursuri de împrejurări. Isteț din fire și așezat la minte ca un țăran cuhureștean, Gheorghe Cozub (e născut în Cuhurești, Florești) și-a cucerit profesorii școlii de vinificație prin rîvna sa pentru cunoaștere și aceștia l-au sfătuit la absolvire să nu se mulțumească cu puținul obținut, ci să asalteze zidurile științei într-o instituție de învățămînt superior de profil. Și-n acest caz i-a suris norocul, pentru că în loc să se înroleze în armată (avea vîrsta) a fost înscris fără obstacole la Institutul Tehnologic din Odesa (fosta URSS). Indiscutabil, într-o instituție superioară se deschid alte orizonturi de studii în domeniu – mai largi, mai adînci și studentul din Moldova începe să le exploreze cu abilitate și insistență.

Patronat de profesorul său de suflet A.Preobrajenschi, el se dedică migăloasei munci de cercetare, experimentare, care pe parcurs îi aduc primele succese și accesarea în știința de profil, pe care apoi n-a mai abandonat-o, ci din contra – a perseverat pe toate căile și prin toate mijloacele pentru a îmbina rezultatele științifice cu practica de producție. A rămas fidel acestei cauze de-a lungul deceniilor, a reușit să aducă la perfecțiune îmbinarea respectivă – o continuă și în prezent, în pofida vîrstei onorabile ce-o va rotunji în curînd.

Dar, deoarece existența noastră, a tuturor și a fiecăruia, decurge într-o învolburare de diverse evenimente, cînd mai favorabile, cînd mai puțin prielnice, în ora cît ne-am întreținut cu magistrul specialist în vinificație am ținut să aflăm în care perioadă de timp a trăit mai intens, a cules lauri sau satisfacții irepetabile de pe urma ocupației sale permanente. Așa cum s-a exprimat el, omul, personalitatea concepe viața în felul său, are propriile viziuni asupra lucrurilor și, în ce-l privește, nu are motive de insatisfacție, deși a trăit și momente grele. Consideră însă că cea mai prodigioasă dimensiune de timp a trăit-o în cadrul Asociației științifice de producție vinicolă din Ialoveni, în cadrul ei avînd condiții excepționale de îmbinare a științei cu practica. De altfel, sugestia de a continua munca de cercetări concomitent cu cea de producere i-a fost sugerată tot de profesorul A.Preobrajenschi lucru pentru care îi rămîne de-a pururi recunoscător.

Perioada cînd tînărul specialist Gheorghe Cozub a absolvit instituția din Odesa a coincis cu o inițiativă, lansată pe-atunci în URSS, care consta în trecerea treptată de la consumul de băuturi tari (rachiul) la niște băuturi intermediare, între rachiul și vin, care la noi în Moldova a devenit „portveinul”. Intermediarele, însă, figurau doar ca proiect și proaspătul absolvent împreună cu alți specialiști se dedică muncii de cercetări și experimentări pentru a le obține. Rezultatele acestei activități sînt adunate într-o teză. Între timp este numit director general al Fabricii experimentale „Heres” din Ialoveni.

Ca întotdeauna, și de data aceasta îi suride norocul. Călăuza sa întru știință din Odesa, aflînd că dirijează procesul de producție la „Heres” și creează „portvein”, se arată a fi nedumerit, chiar uimit, sfătuiindu-l și îndemnîndu-l să se apuce neîntîrziat de cercetări în domeniul fabricării de vinuri „Heres”, această celebră băutură cu rădăcini străvechi în Spania. Deoarece cuvîntul dascălului său în domeniu avea valoare de lege, Gheorghe Cozub n-a așteptat să fie convins de două ori. „Heresarea” (așa se exprimă savantul) îl captivează într-o așa măsură, încît preferă s-o ia de la punctul inițial – plantarea butașilor și pînă la culesul strugurilor, nemaivorbind de procesul tehnologic foarte specific, nelipsit de tainele lui. Negreșit, e imposibil să fabrici un vin veritabil „Heres” fără a învăța din experiența seculară a celebrilor vinificatori din Spania, drept care specialistul din Moldova, în pofda tuturor interdicțiilor și a cortinei de fier stabilite la hotarele unionale, reușește, totuși, să plece în Spania, însușind „pe viu” cum se prepară celebrul vin spaniol. La baștină s-a întors doct în materie de fabricare a acestei băuturi. Între timp întreprinderea „Heres” se transformă în Asociație științifică de producție „Ialoveni”, unde i se încredințează funcția de vicedirector general pentru știință. Entuziasmat, îmbogățit cu cunoștințele acumulate în Spania, specialistul se apucă serios de fabricarea vinului „Heres”, iar

cercetările și experimentările efectuate în domeniu îi oferă materialul necesar pentru o lucrare ce i-a adus titlul de candidat în științe, Premiul de stat, apoi ceva mai tîrziu – titlul științific onorabil de doctor în științe. Indiscutabil, creatorul și producătorul „Heres”-ului moldovenesc cîștigă pe merit și titlul, și distincția.

Ar fi un moment de culme în activitatea de producție și științifică a energicului savant, unde mai pui că munca de cercetare se desfășura nemijlocit în mediul de producție. La vremea aceea (prin anii '80) fabrica fusese reconstruită deja și, avînd un program de producere a vinului de 250 mii decalitre anual, această întreprindere a depășit programul de 4 ori, ajungînd la cota de 1 milion de decalitre. O asemenea productivitate în sfera vinului mai rar se întîmplă și 80 la sută din volumul de „Heres” fabricat în URSS avea adresa la întreprinderea din Ialoveni, nemaivorbind că băutura respectivă se comercializa rapid pe piața internă de desfacere.

În principiu, dacă ești curios să cunoști succinta biografie științifică și de producție a redutabilului vinificator, care ocupă zeci de pagini, te convingi că acesta a atins un șir întreg de piscuri în ramură. E suficient să amintim că a participat în colaborare cu colegii săi de lucru la crearea a diverse tipuri de vin: liniștite, efervescente, de Muscat, de Porto, aromatizate... Negreșit, în cariera sa profesională toate cele enumerate i-au adus faimă în domeniu, fiind apreciat pretutindeni. Totuși, nu putem trece cu vederea și o altă culme cucerită de savant – crearea în colaborare cu doctorul în științe N.Seminenco a divinului „Barza Albă”, a cărui aromă și gust l-au făcut vestit și apreciat nu doar în fostele republici unionale, ci chiar în Franța, țară-campionă în fabricarea unor asemenea băuturi alcoolice. Nimic de mirare, prin urmare, că „Barza Albă” devenise licoarea preferată a tuturor membrilor fostei conduceri unionale și nu numai a lor. Ulterior, printr-o hotărîre a Guvernului RM, acest divin a devenit un

simbol al Moldovei, marcă comercială a statului. Cu alte cuvinte, țara e mică, dar are titani în vinificație.

Nu ne propunem în acest scurt profil de savant să enumerăm toate victoriile dlui Gheorghe Cozub repurtate pe tărîmul creării celor mai distinse, aromate și neîntrecute ca gust băuturi din struguri. Pentru că ar ocupa un spațiu suficient pentru o monografie. Deși unele momente, cum ar fi zămislirea cu inima și rațiunea a selectei băuturi pentru cosmonauți, balsamul „Sănătate”, nu poate fi trecută cu vederea. Pornind de la adevărul că în așa-numita stare de imponderabilitate corpul uman al exploratorilor Universului încearcă niște presiuni fizice și psihice puțin obișnuite, ei au nevoie de băuturi speciale care ar reduce povara lor (a presiunilor). Anume de aceasta a ținut cont savantul Gheorghe Cozub cu grupul de specialiști cu care a colaborat la crearea băuturii pentru cosmonauți. Fără a ne aprofunda în detalii, notăm doar că misiunea de onoare a fost realizată, cu atît mai mult, cu cît grupul o făcea pentru prima dată în lume.

În general, viața savantului septuagenar a decurs neconținut sub semnul undei verzi. La școala de vinificație a fost primit ca eminent, la Institutul tehnologic din Odesa – de asemenea. De altfel, calificativul de savant maximalist i se potrivește, întrucît a fost în permanență exigent față de sine, mai întîi, și apoi față de alții. Deși rîvna pentru slujirea profesiei sale de vocație îi este recunoscută nu doar în Moldova, ci și în plan internațional, totuși distinsul vinificator nu se culcă pe lauri, e mereu nemulțumit de multiplele sale izbînzi întru știință și nici gînd să se oprească la cele realizate.

Dar și existența, timpurile moderne aduc cu sine probleme noi și complicate, care cer abordări serioase, soluții adecvate. Și Gheorghe Cozub, ilustrul savant vinificator, n-ar fi el însuși, dacă n-ar participa plener și interesat la rezolvarea lor.

Ion BĂTRÎNU